

ด่วนที่สุด

ที่ สน ๐๐๑๙.๑/ว.๘๗๗๔

ศากลางจังหวัดสกลนคร
ถนนศูนย์ราชการ สน ๔๗๐๐

บก พุศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง แนวทางปฏิบัติของชาวไทยมุสลิมในโอกาสต่างๆ เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ

สิงที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๒๐/ว ๗๐๐๙
ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยจังหวัดสกลนครได้รับแจ้งจากกระทรวงมหาดไทยว่า จุฬาราชมนตรีได้จัดทำ “แนวทางปฏิบัติของชาวไทยมุสลิมในโอกาสต่างๆ เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม” เพื่อเผยแพร่และสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ตลอดจนรักษาความเป็นพหุวัฒนธรรมของสังคมไทยที่โดดเด่น งดงาม และคงความเป็นอัตลักษณ์ของแต่ละวัฒนธรรมความเชื่อไว้อย่างเหมาะสมลงตัว และสมเด็จพระอธิราชศักดิ์สูง สมเด็จพระสังฆราช สถาปนาแห่งชาติ ได้ประทานพระราชโองการให้จุฬาราชมนตรี นำคณะเข้าเฝ้าฯ ขอประทานรับคำปรึกษาในแนวทางการปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของศาสนาในการอยู่ร่วมกันของศาสนิกชนไทยให้มั่นคง ยั่งยืน และมีความเจริญรุ่งเรืองสืบไป เมื่อวันศุกร์ที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๒ ในกรณี สมเด็จพระอธิราชศักดิ์สูง สมเด็จพระสังฆราช สถาปนาแห่งชาติ โดยคำนึงถึงเจตประเพณีและวัฒนธรรมของสังคมไทย เพื่อรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักรไทยด้วยสามัคคีธรรม”

จังหวัดสกลนครพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อเป็นการน้อมนำแนวทางประดิษฐ์ของสมเด็จพระอธิราชศักดิ์สูง สมเด็จพระสังฆราช สถาปนาแห่งชาติ ตามที่ถูกต้อง ถึงแนวทางปฏิบัติของชาวไทยมุสลิมในโอกาสต่างๆ เพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันของศาสนิกชนทุกศาสนา ด้วยความเคารพและยอมรับความเป็นพหุวัฒนธรรมของสังคมไทยให้มีความมั่นคงด้วยสามัคคีธรรม จึงขอแจ้ง แนวทางปฏิบัติของชาวไทยมุสลิมในโอกาสต่างๆ เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ที่มาเพื่อให้อำเภอแจ้งหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตลอดจนองค์กรศาสนา ทุกศาสนา และองค์กรภาคเอกชนในพื้นที่ได้รับทราบและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่อไป รายละเอียดตามสิงที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายนันต์ลิทธิ์ ไพบูลย์วัฒน์)
ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

ที่ทำการปulkron จังหวัด
กลุ่มงานปulkron
โทร. ๐๔๗๑ ๑๗๖๑

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ป. ๒๐๕

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๗๐/๖๗๑๐๙

☒ ปค	(๑) สำนักงานจังหวัดสกลนคร
☐ พ.ศ.๒๕๖๒	๒๕.๑๖.๖๒
☐ กง	๒๕.๑๖.๖๒
☐ นิติกร	๒๕.๑๖.๖๒
ผู้ที่ทำการปกคล้องเจ้าหน้าที่ออกหนังสือ	
กระทรวงมหาดไทย ๖๙๗	
วันที่ ๒๕.๑๖.๖๒	
ถนนอัษฎางค์ กม. ๑๐๒๐๐	

๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง แนวทางปฏิบัติของชาวไทยมุสลิมในโอกาสต่าง ๆ เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ สพ. ๐๐๐๑/๖๙๐ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒

และแนวทางปฏิบัติของชาวไทยมุสลิมในโอกาสต่าง ๆ เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม จำนวน ๑ ชุด

ด้วยจุฬารัชมนตรีได้จัดทำ “แนวทางปฏิบัติของชาวไทยมุสลิมในโอกาสต่าง ๆ เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม” เพื่อเผยแพร่และสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ตลอดจนรักษาความเป็นพหุวัฒนธรรมของสังคมไทยที่ได้เด่น งดงาม และคงความเป็นอัตลักษณ์ของแต่ละวัฒนธรรมความเชื่อไว้อย่างเหมาะสมลงตัว และสมเด็จพระอธิราชศักดิ์สูง สมเด็จพระสังฆราช สมเด็จพระมหาสังฆปริญญา ได้ประทานพระราชกรณียกิจให้จุฬารัชมนตรี นำคณะเข้าเฝ้าฯ ขอประทานรับคำปรึกษาในแนวทางการปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของศาสนาในการอยู่ร่วมกันของศาสนิกชนไทยให้มั่นคง ยั่งยืน และมีความเจริญรุ่งเรืองสืบไป เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๒ ในการนี้ สมเด็จพระอธิราชศักดิ์สูง สมเด็จพระสังฆราช สมเด็จพระมหาสังฆปริญญา ทรงประทานแนวทางพระดำริว่า “ศาสนิกชนทุกศาสนาพึงปฏิบัติตามศาสนาบัญญัติ โดยคำนึงถึงจริยธรรมและวัฒนธรรมของสังคมไทย เพื่อรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักรไทย ด้วยสามัคคีธรรม”

ดังนั้น เพื่อเป็นการน้อมนำแนวทางพระดำริของสมเด็จพระอธิราชศักดิ์สูง สมเด็จพระสังฆราช สมเด็จพระมหาสังฆปริญญา ฯ และเป็นการสร้างความรับรู้ที่ถูกต้องถึงแนวทางปฏิบัติของชาวไทยมุสลิมในโอกาสต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันของศาสนิกชนทุกศาสนาด้วยความเคารพและยอมรับความเป็นพหุวัฒนธรรมของสังคมไทยให้มีความมั่นคงด้วยสามัคคีธรรม จึงขอแจ้งแนวทางปฏิบัติของชาวไทยมุสลิมในโอกาสต่าง ๆ เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่มาเพื่อทราบและแจ้งให้อำเภอ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ตลอดจนองค์กรศาสนาทุกศาสนา และองค์กรภาคเอกชนในพื้นที่ได้รับทราบและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่อไป รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

นายฉัตรชัย พرحمเลิศ

(นายฉัตรชัย พرحمเลิศ)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง
กองส่งเสริมองค์กรศาสนาอิสลามและกิจการอิสลาม
โทร/โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๐

แนวทางปฏิบัติของชาวไทยมุสลิมในโอกาสต่าง ๆ
เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

๑. แนวทางปฏิบัติในการเข้าร่วมงานรัฐพิธีและงานพิธีการ

๑.๑ การแต่งกาย :

- (๑) กรณีที่กำหนดให้แต่งกายด้วยเครื่องแบบ ให้อือปภิบัติไปตามระเบียบของทางราชการ
- (๒) กรณีที่กำหนดให้แต่งกายด้วยชุดประจำหน่วยงาน หรือชุดสุภาพ หรือชุดประจำหน่วยงานที่มีดัดแปลงบัญญัติของศาสนา ให้อือปภิบัติตามนั้น

๑.๒ การถวายคำนับพระบรมสาทิสัจ្រณ์หรือพระบรมฉายาลักษณ์

- กรณีเป็นข้าราชการให้ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ
- กรณีบุคคลทั่วไปที่เป็นชาย ให้ยืนตรงและก้มศีรษะคำนับ
- กรณีบุคคลทั่วไปที่เป็นหญิง ให้ถอนสายบัว

๑.๓ การปฏิบัติระหว่างการประกอบพิธีกรรม

- กรณีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือพระบรมวงศานุวงศ์ เสด็จเป็นองค์ประธาน หากประทับยืนให้ลูกขี้นียนตามองค์ประธาน หากประทับนั่ง ให้นั่งลงตามองค์ประธาน
- กรณีที่ว่าเป้ให้ลูกขี้นียนต้อนรับประธานในพิธีได้ เมื่อประธานเข้าประจำที่แล่นนั่งลง ก็ให้นั่งลงตามประธาน
- เมื่อประธานจุดธูปเทียนหรือในระหว่างประทบบพิธีกรรมทางศาสนา ให้นั่งลงบนที่ดิน
- ในกรณีที่มีการร้องเพลงชาติและเพลงสรรเสริญพระบารมี ให้ยืนตรงและร่วมขับร้องเพลงตามได้โดยปกติ
- ในกรณีที่พิธีการนั้นกำหนดให้มีการสวัสดิ์พรในศาสนาอิสลาม ก็ให้ชาวไทยมุสลิมที่อยู่ในพิธีนั้น ที่แห่งนั้นขออ้อร์และขอลาภ

๒. แนวทางปฏิบัติการเข้าร่วมงานพระบรมศพของพระมหากษัตริย์ งานพระศพของเชื้อพระวงศ์ และงานศพของบุคคลสำคัญของประเทศหรือของบุคคลทั่วไป ตลอดจนงานที่จัดขึ้นเพื่อถวายความอาลัยหรือแสดงความอาลัย

๒.๑ บทบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามมิได้มีข้อห้ามในการเข้าร่วมงานพระบรมศพ งานพระศพ หรืองานศพตลอดจนงานที่จัดขึ้นเพื่อถวายความอาลัยหรือแสดงความอาลัย เนื่องในวันคล้ายวันสวรรคต หรือวันคล้ายวันสิ้นพระชนม์ ดังนั้น ชาวไทยมุสลิมจึงสามารถไปเข้าร่วมงานได้ตามปกติ ถือเป็นการถวายพระเกียรติแด่พระองค์ หรือให้เกียรติแก่ผู้วายชนม์ รวมทั้งแสดงความเสียใจต่อครอบครัวของผู้วายชนม์แล้วแต่กรณี

/ ๒.๑ กรณีที่เป็นงาน...

๒.๒ กรณีที่เป็นงานพระบรมศพและงานถวายความอาลัยแด่พระมหากษัตริย์ มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

(๑) การแต่งกาย ให้แต่งกายตามที่กำหนดไว้

- ข้าราชการ ให้แต่งเครื่องแบบตามระเบียบของทางราชการ หรือชุดสุภาพที่ไม่ฉูดชาด
- ประชาชนทั่วไป ให้แต่งชุดสุภาพที่ไม่ฉูดชาด

(๒) การจัดกิจกรรม

- อ่านถวายอาลัยสำนักในพระมหากรุณาธิคุณที่มีต่อพสกนิกรชาวไทยมุสลิม ในวาระที่มีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
- นำเสนองคุตบะห์ (ธรรมกถา) เกี่ยวกับหลักการของศาสนาที่สอดคล้องกับพระราชกรณียกิจของพระองค์ตามที่สำนักจุฬาราชมนตรีกำหนด
- **จัดกิจกรรมหรือนิทรรศการเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระองค์**
- เจริญอรยตามพระยุคบาท สืบสานพระราชปณิธาน อาทิเช่น การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน หรือการเรียนรู้และประยุกต์ใช้หลักการทรงงานของพระองค์ เป็นต้น
- จัดให้มีหรือเข้าร่วมกิจกรรม “จิตอาสาพระราชทาน ๕๐๔ วปร.” เพื่อสาธารณประโยชน์ตามความสะดวก

๒.๓ กรณีเป็นงานพระศพของเชื้อพระวงศ์ หรืองานศพของบุคคลสำคัญของประเทศหรือของบุคคลทั่วไป ตลอดจนงานที่จัดขึ้นเพื่อแสดงความอาลัย ให้นำข้อ ๒.๒ มาใช้โดยอนุโลม

๓. แนวทางปฏิบัติในการเข้าร่วมวันไหว้ครู และการทำความเคารพครู อาจารย์

๓.๑ การไหว้เพื่อทำความเคารพครู อาจารย์ เป็นการกระทำที่สมควรอย่างยิ่ง

๓.๒ การมอบดอกไม้ให้กับครู อาจารย์ ในวันไหว้ครู สามารถกระทำได้

๓.๓ ในวันไหว้ครู ครรภ์มือใหม่หรือนักวิชาการศาสนาอิสลามให้อวยพรแก่ครู อาจารย์ และขอดุอาอ์ (ขอพร) ให้แก่ครู อาจารย์

๓.๔ การไหว้ครูในวิชาที่ถือเป็นศิลปะของไทย เช่น นาฏไทย กระเบื้อง หรือนาฏศิลป์ ให้ปฏิบัติเป็นตามความเหมาะสม ที่ไม่ขัดต่อลักษณะของศาสนาอิสลาม

๔. แนวทางปฏิบัติในการสอนและเผยแพร่ศาสนา

๔.๑ ห้ามมิให้สอนหรือเผยแพร่ศาสนาอิสลามด้วยการบริภาษหรือกล่าวร้ายต่อศาสนาอื่น โดยเฉพาะการนำเสนอคุตบะห์ (ธรรมกถา) หรือการเผยแพร่คำสอนในสื่อสังคมออนไลน์และสื่อทั่วไป พึงต้องระมัดระวังในการใช้อ้อยคำเพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนต่อความสัมพันธ์ระหว่างศาสนิกชน

๔.๒ พึงระมัดระวังในการใช้เครื่องขยายเสียงเพื่อบอกเวลาปฏิบัติศาสนกิจ (การอาชาน) ต้องควบคุมความดังให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากมัสยิดนั้นตั้งอยู่ในชุมชนที่มีศาสนิกชนอื่นอาศัยอยู่ด้วย ต้องคำนึงถึงวิธีปฏิสูตรปกติสุขของศาสนิกชนอื่นที่อยู่ในชุมชนนั้นประกอบด้วย

๕. แนวทางปฏิบัติในการอยู่ในชุมชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

๕.๑ กรณีการจัดทำเบียนมัสยิด/สร้างสถานที่ประกอบศาสนกิจ (มุศือลา) ต้องคำนึงถึงจำนวนประชากรชาวไทยมุสลิมที่อาศัยอยู่ประจำในชุมชนแห่งนั้น พร้อมซึ่งสร้างความรู้ความเข้าใจต่อผู้นำท้องที่/ห้องถินตลอดจนหน่วยงานราชการ ถึงความสำคัญของมัสยิด/สถานที่ประกอบศาสนกิจ (มุศือลา) เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งและขัดต่อการดำเนินชีวิตตามปกติสุขของคนในชุมชน

๕.๒ ชาวไทยมุสลิมควรให้ความร่วมมือและเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมหรือวัฒนธรรมท้องถินที่จัดขึ้นภายในชุมชน เพื่อให้เกิดความรัก ความสามัคคีปrongดอง และสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน ขณะเดียวกันหากชาวไทยมุสลิมในชุมชนจัดให้มีกิจกรรมทางสังคมหรือวัฒนธรรมท้องถิน ควรประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และยอมรับซึ่งกันและกัน ระหว่างชาวไทยมุสลิมและพี่น้องชาวไทยต่างศาสนา

๕.๓ ให้ผู้นำทางศาสนา ได้แก่ ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัด หรืออิหม่ามประจำมัสยิด เข้าร่วมประชุมกับทางราชการเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในการประชุมระดับจังหวัด ระดับอำเภอ หรือระดับท้องที่/ห้องถิน เพื่อจะได้ทราบและนำนโยบายของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี หรือข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมา แจ้งแก่พี่น้องชาวไทยมุสลิม และอาจรวมปัญหา ความต้องการ หรือความเดือดร้อนของพี่น้องชาวไทยมุสลิมในชุมชน แจ้งแก่ทางราชการได้อีกด้วย อันจะทำให้เกิดความร่วมมืออันดีระหว่างส่วนราชการกับพี่น้องชาวไทยมุสลิม